

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 7 juni 2021
(OR. en)

9545/21

ENFOPOL 218
JAI 681
CT 77
PROCIV 68

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	7 juni 2021
aan:	de delegaties

nr. vorig doc.:	8663/21 + COR 1
-----------------	-----------------

Betreft:	Conclusies van de Raad over de bescherming van openbare ruimten – <i>Conclusies van de Raad</i> (7 juni 2021)
----------	--

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de bescherming van openbare ruimten, die de Raad (Justitie en Binnenlandse Zaken) tijdens zijn 3799e zitting op 7 juni 2021 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over de bescherming van openbare ruimten

1. DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,
EROP WIJZEND dat bestendigheid moet beginnen bij de bescherming van de Europese democratische waarden, instellingen en leefwijzen en dat de hele samenleving erbij moet worden betrokken;
2. ONDERSTREPEND dat de Europese Unie de burgers in een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht een hoge levensstandaard wil verschaffen door het ontwikkelen van gezamenlijk optreden van de lidstaten op het gebied van politieke samenwerking overeenkomstig Titel V van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU);
3. ONDERSTREPEND dat de recente terroristische aanslagen in openbare ruimten in de EU duidelijk hebben aangetoond dat de inspanningen ter verbetering van de bescherming van openbare ruimten moeten worden opgevoerd;
4. REKENING HOUDEND met het veranderende dreigingslandschap en de noodzaak om terroristische aanslagen tegen lokale gemeenschappen, die bedoeld zijn om instabiliteit en angst te creëren in onze open samenlevingen, te voorkomen en ertegen te beschermen;
5. ONDERSTREPEND dat de opkomst van terrorisme als gevolg van gewelddadig extremisme, ongeacht de ideologische motivatie ervan, een groeiend probleem is met betrekking tot openbare ruimten en meer bepaald gebedshuizen;
6. ERKENNENDE dat openbare ruimten worden beschouwd als inherent kwetsbaar voor vijandige en wederrechtelijke handelingen die ondermijnend zijn voor de veiligheid en het vrije verkeer die handen en voeten geven aan de Unie en haar burgers ten goede komen;
7. ERAAN HERINNEREND dat door de ontwikkeling van onze digitale economie, het wijdverbreide gebruik van internet, draadloze netwerken en mobiele telefooncommunicatie, er bij de bescherming van openbare ruimten ook cyberbeveiliging komt kijken;

8. ERKENNENDE dat terrorisme en gewelddadig extremisme, door hun propaganda en berichtgeving in de reguliere media of sociale media, het gevoel van onveiligheid versterken en bijdragen tot de verspreiding van terroristische online-inhoud, en daardoor de kernwaarden van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht van de Europese Unie ondermijnen;
9. ERKENNENDE dat sommige openbare ruimten zoals gebedshuizen, spoorwegstations, openbare parken, bedrijventerreinen, toeristische locaties, universiteiten en scholen, en grote sportevenementen en culturele evenementen, massabijeenkomsten en demonstraties adequate bescherming behoeven vanwege hun aard, kwetsbaarheid, maatschappelijk belang en de potentiële dreiging en impact van een aanslag;
10. ERAAN HERINNEREND dat aan de modus operandus van enkele van de terroristische aanslagen die in Europa en in andere internationale contexten zijn gepleegd, niet alleen het gebruik van vuurwapens en explosieven te pas kwam, maar ook gemakkelijk verkrijgbare laagtechnologische wapens, zoals snij- en steekwapens en voertuigen, meer bepaald gehuurde of gestolen voertuigen, om rechtstreeks schade te berokkenen en het leven van burgers in gevaar te brengen;
11. VASTSTELLEND dat de bescherming van openbare ruimten moet stoelen op een holistische en horizontale benadering, waarbij EU-, nationale en lokale strategieën en publiek-private partnerschappen met elkaar worden gecombineerd;
12. INGENOMEN MET de op 9 december 2020 aangenomen EU-terrorismebestrijdingsagenda van de Commissie, waarin de belangrijkste maatregelen worden genoemd die op EU-niveau worden of moeten worden genomen voor een betere bescherming van openbare ruimten;
13. OVERWEGENDE dat rechtshandavingsinstanties een fundamentele rol spelen bij het voorkomen van terroristische aanslagen en bij de beveiliging en bescherming van openbare ruimten, met name door samenwerking en partnerschappen met andere belanghebbenden, zoals lokale gemeenten, universiteiten, particuliere exploitanten en lokale gemeenschappen;
14. WIJZEND OP het belang van grensoverschrijdende samenwerking en coördinatie, zowel voor het vergroten van de capaciteit van de wetshandhaving als voor het in kaart brengen van goede praktijken die exploitanten van openbare ruimten kunnen toepassen, zoals veiligheidsmaatregelen die worden genomen tijdens grote sportevenementen, in het openbaar vervoer, in openbare ruimten van internationale luchthavens en op toeristische locaties;

15. ONDERKENNEND dat nieuwe technologieën belangrijk zijn voor de bescherming van openbare ruimten, met name met betrekking tot dreigingsdetectie en de analyse van grote datasets, waarbij de fundamentele rechten en vrijheden van de burgers worden gewaarborgd.

De RAAD

16. MOEDIGT de COMMISSIE AAN de inspanningen voort te zetten die worden geleverd om initiatieven te lanceren en te financieren, zoals het EU-forum voor de bescherming van openbare ruimten, opleidingsprogramma's en projecten in het kader van het Fonds voor interne veiligheid en Horizon Europa, en voort te gaan met de uitvoering van programma's die gebaseerd zijn op vrijwillige collegiale toetsing door deskundigen, en VERZOEKT de COMMISSIE verdere mogelijkheden te onderzoeken om projecten en initiatieven ter verbetering van de bescherming van openbare ruimten en de bestendigheid van gemeenschappen te ondersteunen, met name via de acties die zijn voorgesteld in het actieplan van 2017 ter ondersteuning van de bescherming van openbare ruimten en de prioriteiten die zijn vastgelegd in de EU-terrorismebestrijdingsagenda van 2020;
17. WIJST OP het belang van bestendigheid, het ontwikkelen van beschermende oplossingen en het versterken van de samenwerking en bijstand tussen de rechtshandavingsinstanties van de LIDSTATEN, binnen het toepasselijke rechtskader en met de steun van Europol en het Atlasnetwerk, in de respons op terroristische aanslagen en complexe noodsituaties, met het oog op het aanpakken van crisissituaties, door het delen van apparatuur, technologie, speciale politie-eenheden en het bieden van technische ondersteuning en expertise. STELT, in overeenstemming met dit doel, de versterking VOOR van de capaciteit van eerstehulpverleners om in crisissituaties verdachte gedragingen en voorwerpen op te sporen;
18. MOEDIGT de LIDSTATEN AAN de ontwikkeling en toepassing van het concept security-by-design in openbare ruimten te ondersteunen;
19. BEVEELT AAN dat Cepol en rechtshandavingsnetwerken, met name die welke betrokken zijn bij het EU-forum van beroepsbeoefenaren inzake de bescherming van openbare ruimten (ENCP, Atlas, Airpol, Railpol, Aquapol, Enlets, EU-netwerk voor beveiliging tegen hoge risico's), in hun opleidings- en werkprogramma's rekening houden met de strategische doelstellingen inzake de bescherming van openbare ruimten, teneinde de samenhang en synergieën te vergroten;

20. BENADRUKT het belang van onderzoek en ontwikkeling op het niveau van de LIDSTATEN en de EU, waaronder toekomstige initiatieven van de EU-innovatiehub voor interne veiligheid met het oog op de ontwikkeling van instrumenten voor de bescherming van openbare ruimten;
21. DRINGT ER BIJ EUROPOL OP AAN om, in overeenstemming met zijn wettelijk mandaat en rekening houdend met de mechanismen voor prioritering tussen de LIDSTATEN en het innovatielab, voort te gaan met het onderzoeken van digitale technologieën en maatregelen tegen terroristische aanslagen in openbare ruimten, ten behoeve van de LIDSTATEN en alle Europese burgers. Dit onderzoek kan gericht zijn op de ontwikkeling van explosievendetectie-technieken, bescherming tegen onbemande luchtvaartuigen, ernstige cybercriminaliteit en kunstmatige intelligentie bij de verwerking van grote datasets, met volledige inachtneming van de regelgeving en normen inzake gegevensbescherming. Naast een snelle en nuttige uitwisseling van operationele informatie met de LIDSTATEN moeten de resultaten voortdurend worden gedeeld in de vorm van jaarverslagen en door de invoering van handleidingen over de bescherming van openbare ruimten, met geactualiseerde informatie en aanbevelingen voor de rechtshandavingsinstanties van de lidstaten;
22. BEVEELT Europol, Enisa, eu-LISA en andere relevante EU-actoren AAN om binnen hun respectieve mandaten steun te verlenen aan de LIDSTATEN voor de preventie van ernstige cybercriminaliteit en van sabotage van openbare verlichtingssystemen, mobiele communicatie en videobewakingsinstallaties in openbare en andere systemen die gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid van openbare ruimten;
23. BENADRUKT het belang van onderzoek en ontwikkeling in het innovatielab van Europol en andere EU-agentschappen voor de ontwikkeling van beschermings- en tegenmaatregelen tegen onbemande luchtvaartuigen en het gecombineerd gebruik ervan met vuurwapens en explosieven, en VERZOEKT de LIDSTATEN het Europees programma van de Commissie voor het testen van maatregelen tegen onbemande luchtvaartsystemen en het delen van goede praktijken te ondersteunen;

24. BEVEELT AAN dat Cepol steun blijft verlenen aan EU-opleidingsprogramma's op het gebied van rechtshandhaving die gaan over de beveiliging en bescherming van openbare ruimten en zachte doelwitten, bescherming van kritieke infrastructuur, beveiliging van grote evenementen, gedragsdetectie, dreigingen van binnenuit, detectie van CBRN en explosieven, tegenmaatregelen en bescherming tegen onbemande luchtvaartuigen en dolle schutters;
25. BENADRUKT dat de LIDSTATEN moeten toewerken naar nationale, regionale en lokale strategieën en deze waar mogelijk moeten invoeren en/of versterken om de bestendigheid van lokale gemeenschappen en openbare ruimten te vergroten;
26. MOEDIGT de LIDSTATEN AAN om projecten voor de bescherming van openbare ruimten en drukke plaatsen te ontwikkelen, er actief aan mee te doen en daarbij synergieën tot stand te brengen tussen internationale en nationale belanghebbenden, zoals regionale/lokale autoriteiten, rechtshandavingsinstanties, particuliere beveiligingsbedrijven, particuliere bedrijven, enz., met als doel samen te werken en kennis te delen die bijdraagt tot het verminderen van risico's en het verbeteren van het gebruik van slimme en veilige technologieën voor de bescherming van openbare ruimten;
27. BENADRUKT het belang van veilige operationele en interoperabele EU-communicatie voor rechtshandavingsinstanties en ander veiligheidspersoneel om in geval van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van openbare ruimten en grote evenementen naar behoren te kunnen beschermen en reageren, en VERZOEKT de LIDSTATEN om verder ondersteuning te geven aan EU-initiatieven ter verbetering van bestaande systemen en EU-brede interoperabele communicatiesystemen voor de openbare veiligheid, met name het BroadWay-project in het kader van Horizon 2020;
28. BEVEELT de LIDSTATEN AAN hun nationale rechtskader onder de loep te nemen met het oog op het beperken van het ongeoorloofd dragen van snij- en steekwapens in openbare ruimten en belangrijke evenementen en te overwegen met specifieke beschermingsmaatregelen voor gebedshuizen te komen, en VERZOEKT de COMMISSIE de bestaande opties en mogelijke toekomstige initiatieven te bekijken om de bescherming op EU-niveau verder te verbeteren;

29. MOEDIGT de LIDSTATEN AAN voort te gaan met het bestuderen en analyseren van veiligheidsrichtsnoeren en -instrumenten voor verhuurders van voertuigen om het risico op aanslagen met voertuigen in openbare ruimten te voorkomen en te beperken, en VERZOEKT de COMMISSIE na te gaan hoe de gevolgen van aanslagen met voertuigen op EU-niveau kunnen worden voorkomen en beperkt;
30. VERZOEKT de LIDSTATEN hun nationale wetgeving en lokale regelgeving te screenen om ervoor te zorgen dat deze duidelijke bepalingen bevat over administratieve vereisten en verantwoordelijkheden voor degenen die de beveiliging van openbare ruimten plannen en beheren, en NEEMT NOTA van het doel van de COMMISSIE om mogelijkheden te onderzoeken voor het vaststellen van minimumverplichtingen voor exploitanten van openbare ruimten;
31. ADVISEERT de LIDSTATEN om verder te gaan met het organiseren van praktische oefeningen en gezamenlijke opleidingen tussen lokale autoriteiten, rechtshandavingsinstanties, civiele bescherming, medische hulpdiensten, particuliere bedrijven, particuliere beveiligingsbedrijven en andere belanghebbenden om de paraatheid en de respons van rechtshandavingsinstanties en de eerste responsgemeenschap te verbeteren;
32. BENADRUKT dat de LIDSTATEN passende instrumenten moeten bieden, waaronder bestaande EU-richtsnoeren voor lokale autoriteiten, om een degelijke risico- en kwetsbaarheidsbeoordeling uit te voeren, alsmede richtsnoeren voor beschermende maatregelen, en EU-netwerken en nationale fora voor het delen van kennis en beste praktijken tussen deze autoriteiten;
33. ROEPT de LIDSTATEN OP om steden bewust te maken van bestaande EU-initiatieven en -fora die het delen van goede praktijken vergemakkelijken en projecten onder leiding van lokale overheden ondersteunen, en VERZOEKT de COMMISSIE de EU-belofte inzake stedelijke veiligheid en veerkracht te lanceren die in de EU-terrorismebestrijdingsagenda van 2020 is aangekondigd;
34. MOEDIGT de LIDSTATEN AAN technieken inzake misdaadpreventie door veilig ontwerp (CPTED) te gebruiken op lokaal niveau en via publiek-private partnerschappen en projecten, en deze in te zetten als mechanisme voor de bescherming van openbare ruimten, met name voor het voorkomen aanslagen met een ramvoertuig, explosies, CBRN, geïmproviseerde brandbommen, dodelijke schutters en andere modi operandi in ruimten zoals spoor- en metrostations, openbare ruimten op internationale luchthavens, gebedshuizen, bedrijventerreinen, toeristische attracties (bv. monumenten en musea), universiteiten en scholen, en andere ruimten die uit de risicoanalyse naar voren kunnen komen.